

[Kirkegaard.]

automatiseres, og i sig selv er det noget godt og fornuftigt, fordi det giver muligheder for en billig, jeg skulle måske sige en billigere produktion. Men selv om de store virksomheder har denne mulighed, vil jeg gerne ved denne lejlighed pege på betydningen af, at vi her i landet har et antal mindre virksomheder — jeg tror foreløbig et stort antal, og jeg tænker i ganske særlig grad på håndværksvirksomheder. Jeg tror, at i hvert fald alle vi, der bor ude i landdistrikterne, ville anse det for en stor ulykke, hvis de håndværkere, som har deres beskæftigelse i landområderne, forsvinder ind til byområderne, hvad der desværre er en tendens til. Foreløbig i hvert fald kan købstædernes håndværkere ikke betjene os ude i landdistrikterne lige så godt, som de lokale håndværkere kan, og da slet ikke, hvis de virksomheder i byerne, jeg her omtaler, bliver så store, at de får præg af entreprenørvirksomheder. Den mindre håndværksvirksomhed — her tænker jeg som landbruger måske i særlig grad på landhåndværkerne — er ofte en prisregulerende faktor, og det har en betydning, som vi ikke må underkende. Det er jo en kendt sag, at vi endnu ude i landdistrikterne kan få bygget et hus til en pris, som folk med almindelige indtægter kan få råd til at bo i. Vi ved, at det samme problem ligger noget hårdere, når vi kommer inden for byområderne.

Må jeg så sige, at håndværket er et udpræget hjemmemarkedserhverv og dækker et stort og kostbart område, og det må da være klart for enhver, at jo bedre og billigere vi kan få det område dækket, jo lettere kan vi klare konkurrencen på eksportmarkedet. Det gælder ikke bare vor landbrugseksport, det gælder hele eksportområdet.

Hvis vi gennemfører lovforslaget, tror jeg, at det i mange tilfælde vil være en betydelig hjælp i særlig grad for de mindre virksomheder, og jeg tænker måske nok specielt på landhåndværkerne. Det er klart, at bedre værktøjsmaskiner, en rationalisering af værkstedet, betyder større kapacitet, og er der noget, vi trænger til i tiden, er det netop en større kapacitet og dermed mulighed for en større konkurrence, særlig inden for byområdet. Derfor, fordi stil-

lingen er sådan, skal jeg på mit partis vegne anbefale, at vi gennemfører lovforslaget.

Aksel Larsen: Vi kan tiltræde forslaget om en forhøjelse af beløbsrammerne som foreslået i lovforslaget. Vi kan ikke tilslutte os de synspunkter, der har været fremført, særlig tydeligt af det ærede medlem hr. Foged, om, at det er ikke en statsopgave at drive en sådan lånevirkksomhed. Efter min mening bør statsmagten gøre, hvad den kan for at støtte erhvervslivet, og jeg er af den opfattelse, at en lov som den her foreslåede bør vi have uden hensyn til, hvordan det går med de såkaldte mærkedsdannelse.

Det ærede medlem hr. Foged kan eventuelt gå med til, at staten yder garantier, så at folk, der har brug for penge, kan gå hen og låne dem i private pengeinstitutter. Det kan jeg sådan set godt forstå. Det er jo i hvert fald et tilbagefald til liberale synspunkter, forudsat at venstre står bag det ærede medlem hr. Fogeds udtalelser, hvad jeg går ud fra. Hvis bankerne får flere penge at udlåne, så tjener bankerne noget mere. Det vil altså være til gavn for bankerne, at staten ikke driver udlånsvirksomhed, men sørger for, at det bliver bankerne, der kommer til at drive denne imod statsgaranti. Nu er der naturligvis logik i det, at hvis bankerne skal låne flere penge ud, må man sørge for, at der bliver nogle større indlån, så jeg forstår udmærket vel, at det ærede medlem hr. Foged bruger denne anledning til at sige, at vi må begunstige den private opsparing, således at almindelige mennesker sætter flere penge ind i bankerne; så kan bankerne låne disse penge ud, og så kan vi klare os, uden at staten har nogen lånefonds. Det er med andre ord en tanke om, at man bør begunstige bankernes forretningsvirksomhed og bankernes fortjeneste, og jeg kan som sagt godt forstå, at venstre har dette synspunkt, men vi har altså et andet synspunkt. Vi synes virkelig, det er en statsopgave at hjælpe med til finansieringen af industri- og håndværksvirksomheder som foreslået.

Rimstad: Da denne lovgivning sidste gang var til behandling i tinget for ca. 1½ år siden, udtalte den daværende handelsminister, senere finansminister, hvem